

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/547-1/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

222/2015. (V. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2014. augusztus 25-én előterjesztett **panaszát** a 2015. május 26-án megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság egyik kerületi rendőrkapitányának (a továbbiakban: Kerületi Rendőrkapitányság) – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedés történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben, a lakhelyén, 2014. augusztus 12-én és 13-án történt rendőri intézkedés (előállítás), kényszerítő eszköz alkalmazás (bilincs) és rendőri bánásmód (bántalmazás) miatt 2014. augusztus 25-én postai úton terjesztette elő panaszát.

I.

1) A panaszos a beadványban előadta, hogy 2014. augusztus 12-én a lakásukon rendőrök jelentek meg, és a feleségével (akinek ügyében a Testület külön állásfoglalásban hozta meg döntését) együtt előállították. A rendőrök a panaszost megbilincseltek, fejét a falba vágták. A rendőrök a Kerületi Rendőrkapitányságra állították elő, ahol ismételten bántalmazták.

A bilincs mintegy két órán keresztül volt a panaszoson, nadrágját a cipőjéig letolatták vele.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszossal (és feleségével) azt közölték a rendőrök az intézkedés okaként, hogy magánlaksértést követtek el. Ezzel összefüggésben a panaszos úgy nyilatkozott a Testület felé, hogy hét éve költözött a kérdéses lakásba, ami azóta a bejelentett lakcíme.

2) 2014. augusztus 13-án a panaszost ismételten előállították a Kerületi Rendőrkapitányságra, ahova megbilincselve vitték be a rendőrök.

3) A Testület a rendőri intézkedések részleteinek megismerése érdekében kérdéseket tett fel a panaszosnak írásban. A térítvevény tanúsága szerint a panaszos a levelet 2014. szeptember 12-én átvette, azonban az azóta eltelt időben a kérdésekre nem válaszolt.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésekről, valamint megküldeni kérte az azokkal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi dokumentumok alapján megállapítható, hogy 2014. augusztus 12-én a Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztály két rendőre, egy r. őrmester és egy r. törzsőrmester, 2014. augusztus 13-án pedig két másik rendőr (szintén egy r. őrmester és egy r. törzsőrmester) intézkedett a panaszossal szemben.

2) A Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztály r. alezredes vezetője a panasszal összefüggésben parancsnoki kivizsgálást hajtott végre, amelynek során az alábbi megállapításokat tette.

a) A 2014. augusztus 12-ei rendőri intézkedés alapjául az szolgált, hogy aznap 19 óra 40 perckor két rendőr megjelent a panaszos lakcímén, mert bejelentés érkezett onnan, hogy egy idős nőt bántalmaztak.

A rendőrök a lakásban megtalálták az idős nőt, aki elmondta, hogy fia (a panaszos) és a barátja azon szórakoznak, hogy a panaszos „felesége” hogyan zaklatja őt. Ezt követően a rendőrök megkérték a lakásban tartózkodó személyeket, hogy menjenek ki a lakásból és igazolják magukat, tekintettel arra, hogy a bejelentés alapján a lakásban bántalmaztak egy idős nőt, amivel kapcsolatban kérdést intéztek a jelenlevő személyekhez arra vonatkozóan, ki bántalmazta a nőt.

A panaszos közölte a rendőrökkel, hogy mi közük hozzá, találja ki, ki bántalmazta az anyját. Hangosan kiabált a rendőrökkel, fenyegetőzött, hogy ki fogja rúgatni őket a rendőrségről. A panaszos ellenszegült a rendőri intézkedésnek, nem válaszolt a neki feltett kérdésekre, nem volt hajlandó eleget tenni a rendőri utasításoknak. A panaszos továbbá erősen ittas állapotban volt, és tiszteletlenül is beszélt a rendőrökkel.

Az intézkedő rendőrök közölték a panaszossal, hogy a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt előállítják a Kerületi Rendőrkapitányságra. Ezt a közlést a panaszos nem vette tudomásul, és hevesen gesztikulált kezeivel. Az intézkedő

rendőrök ekkor felhívták a figyelmét, hogy bilincset fognak alkalmazni, ezért kezeit tegye hátra helyzetbe, aminek a panaszos szintén nem tett eleget.

A bilincs alkalmazására azért volt szükség, mert a panaszos az intézkedés során „nem volt együttműködő, és tartani lehetett attól, hogy megtámadja az intézkedő rendőrt”. A felszólítást követően az intézkedő rendőrök segítséget kértek a helyszínrre az intézkedés eredményes befejezéséhez. Ezt követően alkalmazták a rendőrök testi kényszert, tekintettel arra, hogy „a panaszos a továbbiakban sem volt hajlandó alávetni magát a rendőri intézkedésnek”. A bilincs hátra helyzetben alkalmazása 19 óra 45 perctől 20 óra 45 percig tartott.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszossal szembeni rendőri intézkedés alapját az szolgáltatta, hogy ellenszegült a jogszerű rendőri intézkedésnek. Az előállítást szabálysértés továbbfolytatása miatt foganatosították. A panaszos „folyamatosan, hangosan kiabált a rendőrökkel, agresszíven viselkedett, hevesen gesztikulált kezeivel, tartani lehetett attól, hogy támadás fog bekövetkezni a panaszos részéről”. A rendőrök felszólították, hogy engedelmességen a rendőri intézkedésnek, de arra nem volt hajlandó. A panaszos előállítása 2014. augusztus 12-én 19 óra 40 perctől 23 óráig tartott. Annak időtartamáról a rendőrség igazolást állított ki.

A helyszínen közölték a panaszossal a rendőrök az intézkedés okát és azt is, hogy jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt előállítják.

A rendőri intézkedés során a panaszosnak sérülése nem keletkezett. A panaszos fájlalta az előállítást követően az arcát, ezért a rendőrkapitányság épületébe mentőt hívtak az intézkedő rendőrök. A mentőápoló a panaszoson semmilyen külsérelmi nyomot nem talált.

A panaszost a rendőrök nem bántalmazták, „ezt támasztja alá az a tény is, hogy a mentőápoló nem talált külsérelmi nyomot a panaszoson”.

A panaszossal szemben a fenti ügy miatt szabálysértési eljárás indult.

b) A 2014. augusztus 13-ai rendőri intézkedés alapjául az szolgált, hogy aznap 19 óra 13 perckor ismételt bejelentés érkezett arról, hogy a panaszos lakcímén egy idős nőt nem akarnak a saját lakásába beengedni.

Az intézkedő rendőrök a helyszínen meghallgatták a bejelentőt, majd a panaszossal közölték, hogy amennyiben igazak a bejelentő állításai, úgy elkövette a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 166. §-a szerinti magánlaksértés szabálysértését. Ezt követően az érintett felek megbeszéltek, hogy szó sincs erről, és rendezik dolgaikat, így a rendőrök jogi felvilágosítást követően távoztak a helyszínről.

21 óra 15 perckor a rendőröknek ismételt meg kellett jelenniük a panaszos lakcímén, mivel a korábban megbeszéltek ellenére a panaszos ismételt megtagadta édesanyjától, hogy a saját lakásába bemenjen. A panaszos azt mondta az édesanyjának, hogy „takarodj ki a lakásból, ide nem jöhetsz be, menjél a köcsög rendőreidhez”. Ezt követően a rendőrök

közölték a panaszossal, hogy szabálysértés továbbfolytatása miatt elő fogják állítani a Kerületi Rendőrkapitányságra.

A panaszos az intézkedés során végig agresszíven viselkedett, szitkozódott, végig azzal fenyegetőzött, hogy „sok nagy embert ismer, akik majd leszereltetik” a rendőröket.

A panaszossal szemben a rendőrök bilincset alkalmaztak, tekintettel arra, hogy végig agresszíven viselkedett, így tartani lehetett attól, hogy a rendőröket megtámadja. A bilincset hátra helyzetben alkalmazták a rendőrök, ami 21 óra 45 perctől 22 óráig volt a panaszoson. Az intézkedő rendőr többször felszólította a panaszost, hogy ne mozgassa a kezét a bilincsből, de ő ennek nem tett eleget, ezért attól bőrpír keletkezett csuklóján. A rendőrkapitányságon mentőt hívtak a panaszoshoz. A kikerkező mentőápoló megállapította, hogy a bőrpíron kívül egyéb sérülése nincs a panaszosnak, és további orvosi ellátást nem igényel. Testi kényszerítést nem alkalmaztak a rendőrök.

A rendőri intézkedés során bántalmazás nem történt, amit a mentőápoló által megállapítottak is alátámasztottak. A panaszos előállításáról igazolást állítottak ki, amit a panaszos részére átadtak.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszossal szemben szabálysértési eljárás indult.

A Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztály vezetője a tájékoztató levélben megjegyezte azt is, hogy a kivizsgálás során megállapította a rendőrség: a panaszos lakcímén rendszeres a családi veszekedés, több alkalommal történt már a helyszínen rendőri intézkedés. A panaszost, illetve édesanyját érintő, más, hasonló jellegű rendőri intézkedésekkel kapcsolatban indult már szabálysértési, illetve büntetőeljárás is.

3) A 2014. augusztus 12-én a panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedés dokumentumai az alábbiak.

a) Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztály r. őrmestere és r. törzsőrmestere gépkocsizó járőrszolgálatot látott el a Rendőrkapitányság illetékességi területén, amelynek során, 19 óra 35 perckor a Központ szabad járőrt kért a Budapest, M. utca 41. szám alá, mivel ott egy idős nőt bántalmaztak, már több bejelentés érkezett azzal kapcsolatban. Mivel nem jelentkezett be szabad egység, ezért a rendőrök elindultak a megadott címre, ahol az utcai kerítésnél egy síró idős nőt – a panaszos édesanyját – találtak. A nő a rendőrök kérdésre elmondta, hogy a fia (a panaszos) ittas állapotban negyedmagával azon mulatott, hogy a panaszos barátnője tenyérrel lökdösi az ő hátát és a fejét, és nem hagy neki nyugtot egy percre sem, pedig már szeretne lepihenni. nem engedik be az idős nőt a lakásába. A ház több lakója is elmondja, hogy már évek óta bántalmazzák a panaszos édesanyját, de nem szeretnék nevüket adni, mert félnek a panaszostól. A panaszos édesanyja elmondta azt is, hogy a lakásban tartózkodik a panaszoson és barátnőjén kívül még a panaszos barátja és annak felesége, akik tevételesen nem bántották, de nevettek rajta, hogy a panaszos barátnője hogyan zaklatja őt. Sérülése nem keletkezett, mentőorvost nem kér.

A rendőrök ezt követően felszólították a lakásban tartózkodó négy személyt, hogy jöjjenek ki a lakás elé és igazolják magukat. A személyek többszöri felszólításra eleget tettek a rendőrök

kérésének, és személyi igazolvánnyal igazolták magukat. A személyek körözési rendszerben nem szerepeltek.

A rendőrök megkérdezték a jelenlevő személyektől, hogy ki bántalmazta az idős nőt, amire a panaszos azt válaszolta, hogy mi közük hozzá, találja ki. A panaszos azt kiabálta, hogy a rendőrök adják meg a jelvéyszámukat, amit ők már az intézkedés kezdetén megadtak. Kérésére még háromszor elismételték az azonosító számukat. A panaszos azonban továbbra sem akart arra válaszolni, hogy ki bántalmazta a panaszos édesanyját, viszont még hangosabban kezdett kiabálni, hogy „a rendőröket Orbán Viktorral fogja kirúgatni”.

A rendőrök tájékoztatták a panaszost, hogy a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt előállítják a Kerületi Rendőrkapitányságra. Ezt a közlést a panaszos nem vette tudomásul, és hevesen gesztikulálni kezdett kezeivel.

A r. törzsőrmester 19 óra 45 perckor figyelmeztette a panaszost, hogy bilincset fog alkalmazni, ezért kezeit tegye hátra helyzetbe, aminek a panaszos szintén nem engedelmeskedett. A r. őrmester eközben EDR rádión segítségül hívott egy r. zászlóst, aki a közelben tartózkodott, és fél percen belül a helyszínre érkezett. Ismételt felszólítás és figyelmeztetés után a r. zászlós ráfogott a panaszos bal kezére, a r. őrmester pedig a jobb kezére, egyszerre hátracsavarták a panaszos kezeit és megbilincseltek, majd egy másik r. zászlós segítségével, szolgálati gépkocsival előállították a Kerületi Rendőrkapitányságra, ahol átadták a készenléti csoportvezetőnek.

A jelentés szerint a panaszos az intézkedés időtartama alatt végig szitkozódott és fenyegetőzött, hogy holnap „ki lesznek rúgátva” a rendőrök.

A jelentés szerint 2014. augusztus 12-én 19 óra 40 perckor a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulata alapján a panaszost igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján ruházatát átvizsgálták, és a 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján (igazolást megtagadó személy) előállították.

A panaszossal szemben a lakóház előtt, az utcán, az Rtv. 48. §-ának c) pontja alapján, szökés megakadályozása érdekében, bilincset alkalmaztak: 19 óra 45 perctől 20 óra 45 percig.

A panaszos az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján hozzátartozója (képviselője) kiértesítését nem kérte. Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján továbbá az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az annak idejéről szóló igazolást kiadták.

A jelentés első része szerint a rendőri intézkedés során a panaszosnak sérülése, a kényszerítő eszköz alkalmazása során anyagi kára nem keletkezett. Ugyanakkor a leírás rovatban az szerepel, hogy a panaszos az előállító helyiség előtt közölte a r. törzsőrmesterrel, hogy fájlalja az arcát. A rendőrségen mentőt hívtak a panaszoshoz, ami 22 óra 40 perckor egy mentőápoló vezetésével megérkezett. Az elsődleges orvosi vizsgálatok után, mivel a panaszoson semmilyen külsérelmi nyom nem keletkezett, a panaszos lemondott a további orvosi ellátásról.

A panaszost 23 órakor szabadon bocsátották, a panaszos az intézkedés ellen panasszal élt, a nyilatkozatot nem volt hajlandó aláírni.

b) Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint – a rendőri jelentés és a szóban történt meghallgatások alapján – a panaszos igazoltatása, átvizsgálása és előállítása jogszerű és szakszerű, a bilincs alkalmazása jogszerű, szakszerű, szükséges, törvényes és indokolt volt. A lefolytatott rendőri intézkedés az arányossági követelményeknek megfelelt, a kényszerítő eszköz alkalmazása a szükséges ideig tartott, nem volt megtorló jellegű, az emberi méltóságot sértő alkalmazásra utaló körülményt a parancsnok nem észlelt.

A parancsnok ugyanakkor megegyezte, hogy a meghallgatás során a panaszos szemmel láthatóan ittas állapotban volt, illetve erős italszagot árasztott, amelynek tényét maga is megerősítette. A panaszos „végig affektált, terelt, tiszteletlen hangnemben mellébeszélt, de az intézkedés ellen panasszal nem élt, sérülése nem keletkezett.” A kivizsgálás során nem állapított meg az intézkedő rendőrök részéről jogsértést, ezért velük szemben büntető-, illetve fegyelmi eljárás megindítását nem javasolta a parancsnok.

c) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszossal szemben az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján (annak okát a dokumentum viszont nem tartalmazza) személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak. Kezdeté 2014. augusztus 12. 19 óra 40 perc, vége 23 óra, amikor szabadon bocsátották. A panaszosnak az előállítás időtartama alatt sérülése és panasa keletkezett. A panasz konkrét megjelölése: „az arcom fáj”.

A panaszos a dokumentumot – amely tartalmazza egyebek mellett a Testület elérhetőségét – aláírta, illetve egy példányának átvételét aláírásával tanúsította.

d) A Nyilatkozat elnevezésű dokumentum szerint az előállítás kezdete 2014. augusztus 12. 19 óra 40 perc, várható időtartama 8 óra. A panaszosnak sérülése keletkezett, panasa az előállítással kapcsolatban van. A panaszos az előállító helyiségből panasz- és sérülésmentesen távozott, külsérelmi nyom nincs. Az előállítás 23 órakor ért véget. A panaszos a nyilatkozatot nem írta alá.

4) A 2014. augusztus 13-án a panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedés dokumentumai az alábbiak.

a) Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztály egy r. őrmestere és r. törzsőrmestere gépkocsizó járőrszolgálatot látott el a Rendőrkapitányság illetékességi területén, amelynek során, 19 óra 13 perckor a Központ utasította őket, hogy menjenek a Budapest, M. utca 41. szám alá, ahonnan egy idős nőtől érkezett bejelentés, hogy nem engedik be a saját lakásába, illetve azt is szeretné, hogy ez a két személy ne is tartózkodjanak a lakásában.

A rendőrök ezt követően tájékoztatták a panaszost és annak barátnőjét, hogy ha igaz, amit az idős nő elmondott, akkor elkövették a Szabs. tv. 166. §-a szerinti magánlaksértés szabálysértését. A panaszos és annak barátnője elmondták, hogy szó sincs arról, hogy nem

akarják a panaszos édesanyját beengedni, csak egy kis nézeteltérésük támadt, amit nyugodt körülmények között meg fognak beszélni.

Ezután a panaszos édesanyja elmondta a rendőröknek, hogy minden rendben lesz, meg fogja beszélni a panaszossal és társával a nézeteltérést és köszöni szépen, de nem kér további rendőri intézkedést.

A rendőrök közölték a panaszossal és annak barátnőjével, hogy amennyiben ismét elkövetik a szabálysértést, akkor előállítják őket a Kerületi Rendőrkapitányságra a szabálysértés továbbfolytatása miatt, amely közlést tudomásul vették.

A rendőrök jelentették a Központ felé, hogy jogi felvilágosítást, illetve figyelmeztetést követően távoztak a helyszínről.

21 óra 11 perckor a Központ ismét értesítette ezeket a rendőröket arról, hogy a panaszos édesanyját nem engedik be a lakásába. A rendőrök 21 óra 15 perckor megjelentek a panaszos lakcímén, ahol a panaszos édesanyja elmondta, hogy megakarták beszélni a nézeteltérést, ami nem sikerült, és a rendőrök távozását követően, amint a lakásba akart lépni, a panaszos és annak barátnője, valamint az édesanya között szóváltás alakult ki, és azt mondták a panaszos édesanyjának, hogy „takarodj ki a lakásból, ide nem jöhetsz be, menjél a köcsög rendőreidhez”. A panaszos édesanyja kiült az udvarra, ott várta meg a rendőröket.

A rendőrök nyilatkoztatták a panaszos édesanyját, aki azt mondta, hogy a sérelmére elkövetett magánlaksértés szabálysértése miatt kívánja a panaszos és annak barátnője felelősségre vonását.

Ezt követően a rendőrök közölték a panaszossal és barátnőjével, hogy az általuk elkövetett szabálysértés továbbfolytatása miatt elő fogják állítani őket a Kerületi Rendőrkapitányságra. A panaszos (és barátnője) a közlést tudomásul vette. A rendőrök ezt követően erősítést kértek a helyszínre az előállításhoz. Egy r. törzsőrmester és egy r. őrmester érkezett a helyszínre.

A rendőrök előbb a panaszos barátnőjét bilincselték meg, majd felszólították a panaszost, hogy vele szemben is kényszerítő eszközt fognak alkalmazni, ezért kezeit tegye hátra. A panaszos a közlést tudomásul vette, hátratette kezeit és a r. őrmester megbilincselte. A panaszos a többszöri rendőri felszólítás ellenére kezeit folyamatosan mozgatta a bilincsben, ezért csuklóján enyhe bőrpír keletkezett.

A rendőrök bekísérték a panaszost (és barátnőjét) a rendőrkapitányságra, ahol 22 óra 5 perckor a r. törzsőrmester értesítette a Központot, hogy a panaszos csuklóján keletkezett bőrpír miatt intézkedjenek orvosi ellátásról. A mentőszolgálat munkatársai 23 óra 40 perckor érkeztek a rendőrkapitányságra. A mentős közölte a r. törzsőrmesterrel, hogy a panaszosnak a bőrpíron kívül egyéb sérülése nincs, orvosi ellátásra nincs szüksége.

A r. törzsőrmester a készenléti csoportvezető jelenlétében nyilatkoztatta a panaszost, aki panaszolta a rendőri intézkedést: nem volt jogszerű az előállítása, illetve a bilincs alkalmazása miatt zsibbad a keze. A r. törzsőrmester tájékoztatta a panaszost jogorvoslati lehetőségeiről.

A rendőrök a helyszínen tanúkutatást végeztek, és nyilatkoztattak egy férfit, aki elmondta, hogy végig fültanúja volt a fenti eseményeknek. A cselekményeket nem látta, de hallotta, hogy a panaszos édesanyját kizavarják a lakásból, illetve ha szükséges, áll a rendőrség rendelkezésére.

A jelentés szerint a panaszos (és barátnője) az intézkedés során végig agresszíven viselkedett, szitkozódott, végig azzal fenyegetőzött, hogy „sok nagy embert ismer, akik majd leszereltetik” a rendőröket.

A jelentés szerint 2014. augusztus 12-én 21 óra 45 perckor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulata alapján a panaszost igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján ruházatát átvizsgálták, és a 33. § (2) bekezdés f) pontjának első fordulata alapján (szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy) előállították.

A panaszossal szemben a lakóház előtt, az utcán, az Rtv. 48. §-ának c) pontja alapján, szökés megakadályozása érdekében, bilincset alkalmaztak: 21 óra 45 perctől 22 óráig, a kezek hátra bilincselésével. A kényszerítő eszköz alkalmazására figyelmeztetés történt.

A panaszos az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján hozzátartozója (képviselője) kiértesítését nem kérte. Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján továbbá az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az annak idejéről szóló igazolást kiadták. Az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatban a panaszos a 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. §-ának (8)-(9) bekezdése, és a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. alapján jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatót megkapta.

Az előállítás oka 2014. augusztus 14-én 0 óra 5 perckor megszűnt, akkor a panaszost szabadon bocsátották.

A jelentés szerint a rendőri intézkedés során sérülés, a kényszerítő eszköz alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett.

A panaszos ellen az általa elkövetett cselekmény miatt szabálysértési feljelentést tettek a rendőrök.

b) Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása, átvizsgálása és előállítása jogszerű és szakszerű, a bilinc alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt. Meghallgatás nem történt ezúttal.

c) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszossal szemben az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján (annak okát a dokumentum viszont nem tartalmazza) személyi szabadságot korlátozó intézkedést fogantatosítottak. Kezdeté 2014. augusztus 13. 21 óra 45 perc, vége 2014. augusztus 14. 0 óra 5 perc, amikor szabadon bocsátották. A panaszosnak az előállítás időtartama alatt sérülése és panasza keletkezett. A panasz konkrét megjelölése: „zaklatás, jogtalanul tartottak a kapitányságon, zsibbad a keze”.

A panaszos a dokumentumot – amely tartalmazza egyéb mellett a Testület elérhetőségét – aláírta, illetve egy példányának átvételét aláírásával tanúsította.

d) A Nyilatkozat elnevezésű dokumentum szerint az előállítás kezdete 2014. augusztus 13. 21 óra 45 perc, várható időtartama 3 óra. A panaszosnak sérülése keletkezett, panaszja az előállítással kapcsolatban van. A panaszos az előállító helyiségből nem panasz- és sérülésmentesen távozott, külsérelmi nyom van. Az előállítás 23 órakor ért véget. A panaszos a nyilatkozatot aláírta.

III.

A panaszbeadvány szerint a rendőrök 2014. augusztus 12-én a lakásában rendőri intézkedés alá vonták a panaszost: igazoltatást követően megbilincseltek, közben a fejét a falba vágták. Egy nappal később ismételten intézkedtek vele szemben lakásán a rendőrök, újra megbilincseltek. Mindkét alkalommal előállították.

A Testület a panasz azon része vonatkozásában, miszerint a rendőrök részéről felmerül a bűncselekmény (bántalmazás hivatalos eljárásban, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 301. §) elkövetése, a Testület az alábbi megállapítást teszi.

A Testület hatáskörét az Rtv. szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést fogantató rendőri szervhez vagy
 - b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és büntetőrendészeti feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján ugyanakkor kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
 - a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
 - a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
- esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panasz ezen része tekintetében a panaszos jogosult feljelentéssel élni, a Btk. és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) rendelkezései alapján.

IV.

A Testület a panaszbeadvány többi része és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikke szerint személyes szabadsághoz való jogát, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez való jogát, a XX. cikkben foglalt testi épséghez való jogát, továbbá a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vontat-e intézkedés alá a két, egymást követő napon.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. és 2. pontjai szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, [...], illetve szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmességet, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint továbbá a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A fenti rendelkezéseket a Szolgálati Szabályzat 8 és 9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A hivatkozott jogszabályhely értelmében – a konkrét eset kapcsán – a Testületnek egyrészt vizsgálnia kellett azt, hogy a panaszos előadása, illetve a rendőrség tudomására jutott további

információk alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta.

a) A 2014. augusztus 12-ei rendőri intézkedés tekintetében a panaszbeadvány csupán azt tartalmazza, hogy azt közölték a rendőrök: intézkedésük oka, hogy a panaszos (és „felesége”) magánlaksértést követett el.

A rendőrségtől származó információk szerint a rendőrök az ügyelet küldésére jelentek meg a panaszos lakásán, mivel onnan bejelentés érkezett arról, hogy egy idős nőt, a panaszos édesanyját bántalmazzák. A helyszíni tájékozódás során megtudták, hogy az idős nőt az ott tartózkodó személyek – köztük a panaszos – zaklatják, ezért tisztázni akarták a bejelentés valóságtartalmát, megkérdezték, ki bántalmazta a nőt. A jelenlevőket igazoltatták a rendőrök.

b) A 2014. augusztus 13-ai rendőri fellépéssel kapcsolatosan a panaszbeadvány semmilyen információt nem tartalmaz, csupán annyit, hogy a panaszost ismételtén előállították. A panaszos a Testület által feltett kérdésekre nem válaszolt, ezért annak tekintetében csak a rendőrségi álláspont állt a Testület rendelkezésére. Nevezetesen, hogy az aznapi rendőri intézkedés alapját ismételtén az szolgáltatta, hogy a panaszos lakcímeről bejelentés érkezett, ezúttal arról, hogy a panaszos édesanyját nem akarják a lakásába beengedni. Az első rendőri fellépést követően a panaszos és édesanyja úgy nyilatkoztak, hogy megbeszéljük a közöttük fennálló nézeteltérést. Nem sokkal később azonban a rendőröknek ugyanazon ok (magánlaksértés) miatt már intézkedniük is kellett a helyszínen.

A Btk. 164. §-a szerint testi sértést követ el az, aki más testi épségét vagy egészségét sérti. A testi sértés súlyosabban minősül a Btk. 164. §-ának (4) bekezdés c) pontja alapján, ha a könnyű testi sértést a bűncselekmény elhárítására idős koránál fogva korlátozottan képes személy sérelmére követik el.

A magánlaksértésnek van szabálysértési és bűncselekményi változata. A Szabs. tv. 166. §-ának (1) bekezdése értelmében a magánlaksértés szabálysértését követi el az, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe, vagy ezekhez tartozó bekerített helyre az ott lakónak vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére, vagy megtévesztéssel bemegy, vagy ott bennmarad, úgyszintén aki mást akadályoz abban, hogy a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen. A Btk. 221. §-a rendelkezik továbbá a fenti cselekmény bűncselekményi (vétségi, illetve büntetési) alakzatairól.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a bűnügyi vagy szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés / bűncselekmény gyanújára hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A Testület megítélése szerint a panaszos édesanyjának minden alkalommal tett bejelentése olyan tartalmú volt – testi sértés, illetve magánlaksértés –, hogy a közrend

védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége (az igazoltatáshoz jogalapja) keletkezett. A Testület megállapítása szerint mindkét napon jogszerű volt a rendőri fellépés, ami által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A panaszos ugyan kifejezetten nem sérelmezte, de a Testület vizsgálta a panaszossal szemben foganatosított igazoltatás és ruházatátvizsgálás jogszerűségét. Utóbbival kapcsolatban annyit tartalmaz a panasz, hogy „nadrágját a cipőjéig letolatták”. Azonban ezt a panaszos – a Testület felhívása ellenére – nem részletezte.

a) Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A rendőrségtől kapott tájékoztatás szerint a panaszost mindkét napon az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulata alapján igazoltatták.

A Testület elfogadja azt az érvelést, hogy a panaszos igazoltatása – az Állásfoglalás IV. rész 1) pontjában kifejtettek alapján – közrendvédelmi célból szükséges volt, álláspontja szerint azzal a panaszos személyes adatok védelméhez való joga nem sérült.

b) A rendőri jelentés szerint a rendőrök a panaszos ruházatát az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján átvizsgálták mindkét napon.

A hivatkozott törvényhely szerint az, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

A rendőrségi dokumentumok között nem szerepel arra vonatkozóan információ, hogy kétszeri ruházatátvizsgálást foganatosítottak, avagy hogy a Be. 150. §-a szerinti motozást hajtottak végre a panaszosnál. A panaszos pedig nem pontosította e tekintetben sem panaszát.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapította, hogy az igazoltatást követő ruházatátvizsgálást mindkét napon indokoltan hajtották végre a rendőrök, amely a panaszos személyes integritáshoz való jogát jogszerűen korlátozta.

3) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszköz (bilincs) jogszerűségét is.

a) A 2014. augusztus 12-én történt rendőri intézkedés tekintetében a panaszbeadvány azt tartalmazza, hogy lakásában megbilincseltek a panaszost, és két órán keresztül tartották így.

Az Rtv. 48. §-a tartalmazza a bilincs alkalmazásának lehetséges indokait. Ezen szakasz szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott

személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére.

A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi, annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

A vizsgált esetben az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés és a kapcsolódó parancsnoki vélemény a bilincselés okául és alapjául az Rtv. 48. §-ának c) pontját, azaz a szökés megakadályozása érdekében történő bilincshasználatot jelölte meg, amely 19 óra 45 perctől 20 óra 45 percig tartott. Az elsődleges dokumentum azt tartalmazza, hogy az előállítás közlését a panaszos nem vette tudomásul, hevesen gesztikulált kezeivel, illetve a bilincselésre való felhívás ellenére a panaszos nem engedelmeskedett. A parancsnoki kivizsgálás továbbá azt tartalmazza, hogy a panaszos szemmel láthatóan ittas állapotban volt. Az Őr- és Járőrszolgálati Alosztály vezetőjének tájékoztató levele szerint továbbá a bilincselés azért volt szükséges, mert a panaszos agresszíven viselkedett, és tartani lehetett attól, hogy a panaszos megtámadja az intézkedő rendőrt.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján az alábbi megállapításokat teszi. A rendőrségi iratokból egyáltalán nem vált ismertté olyan konkrét körülmény, amely a panaszos szökésének veszélyére utalt volna, emiatt a Testület a bilincskalkuláció jogalapjaként megjelölt rendőrségi hivatkozást az Rtv. 48. § c) pontja vonatkozásában egyáltalán nem látta igazoltnak. Ezzel szemben az Rtv. 48. §-ának b) pontja szerinti, a támadás megakadályozása érdekében történő bilincs alkalmazást, illetve a hátra helyzetet alátámasztják a rendőrségi dokumentumok.

A bilincs alkalmazása 2014. augusztus 12-én egy órán keresztül tartott. A rendőrségi tájékoztatásban nem szerepel, hogy mi indokolta ezt az időtartamot. Ezért a Testület az arányosság kérdését nem tudta vizsgálni.

b) A 2014. augusztus 13-ai rendőri intézkedés alkalmával alkalmazott kényszerítő eszköz tekintetében a panaszbeadvány csak azt tartalmazza, hogy megbilincselve vitték be a rendőrök a panaszost a rendőrkapitányság épületébe.

A rendőrségi dokumentumok közül az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint ezúttal a panaszos a bilincselésre vonatkozó felszólításnak eleget téve, kezeit hátra helyezte. Az alosztályvezető tájékoztató levele szerint a panaszos ezúttal is agresszíven viselkedett, tartani lehetett támadásától. Ezúttal 15 percnyi időtartam volt a kényszerítő eszköz alkalmazása.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján az alábbi megállapításokat teszi. A rendőrségi iratokból ezúttal sem vált ismertté olyan konkrét körülmény, amely a panaszos szökésének veszélyére utalt volna, emiatt a Testület a bilincsalkalmazás jogalapjaként megjelölt rendőrségi hivatkozást az Rtv. 48. § c) pontja vonatkozásában egyáltalán nem látta igazoltnak. Ezzel szemben az Rtv. 48. §-ának b) pontja szerinti, a támadás megakadályozása érdekében történő bilincs alkalmazást alátámasztják a rendőrségi dokumentumok. a kényszerítő eszköz alkalmazásának időtartama az arányosság követelményének megfelelt.

Fentiek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy az első napon a bilincs alkalmazása szükséges volt, az arányosság kérdésében a bizonyítékok alapján nem tudott állást foglalni. A következő napon a kényszerítő eszköz alkalmazását szükségesnek és arányosnak ítélte meg, ezért megállapította, hogy a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség.

A Testület ezen ügy kapcsán ismételten felhívja a rendőrség figyelmét arra, hogy az elsődleges jelentések, illetve az azt követő parancsnoki vélemény és kivizsgálás elkészítése során nagyfokú automatizmus figyelhető meg, ami jelen ügyben erősen szembetűnő, tekintettel arra, hogy semmilyen tényt nem rögzít a jelentés, ami a panaszos szökésére utal.

c) A második napon történt bilincs-alkalmazás megsértette a panaszos kezét, amikor többszöri rendőri figyelmeztetés ellenére a panaszos kezeit mozgatta a bilincsben, ezért csuklóján enyhe bőrpír keletkezett. A mentőszolgálat a rendőrség épületében orvosi ellátást biztosított a panaszosnak. A panaszos a sérüléssel kapcsolatban dokumentumot nem bocsátott a Testület rendelkezésére.

Az Rtv. 17. §-ának (2) bekezdése értelmében a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján azt a megállapítást tette a panasz ezen része tekintetében, hogy a bilincs alkalmazása jogszerű volt, annak sérülést okozó

módja a panaszosi magatartásnak volt köszönhető. Az orvosi ellátás biztosításával a rendőrség eleget tett a jogszabályi előírásoknak, jogsértés nem történt.

4) A Testület vizsgálta a panaszos előállításának jogszerűségét, mellyel összefüggésben az alábbi megállapításokat teszi.

a) A 2014. augusztus 12-ei rendőri intézkedés alkalmával foganatosított előállítás tekintetében az annak végrehajtásáról szóló jelentés azt tartalmazza, hogy annak törvényi indoka az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés a) pontja volt. A leírás részben ugyanakkor az szerepel, hogy a panaszossal azt közölték, jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt állítják elő. A parancsnoki vélemény azt tartalmazza, hogy az előállítás az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint történt. Az alosztályvezető tájékoztató levele szerint jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértésének folytatása miatt állították elő a panaszost.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti (pl. azonnali beavatkozás, fellépés szükséges), ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni. A fent idézett jogszabályhely tehát kötelezettségként írja elő a rendőrök részére az alkalmazni kívánt intézkedések tényének és céljának közlését, amelyet az intézkedés kezdetekor vagy – amennyiben az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti – azt követően kell megtenni.

Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az előállítás okait. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja. Ugyanezen törvényhely f) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani. Mindkét idézett törvényhely az intézkedő rendőr mérlegelésére bízta annak eldöntését, hogy előállítja-e az intézkedés alá vont személyt, vagy pedig adatait rögzítve később feljeleníti szabálysértés elkövetésére való hivatkozással.

A Testület megítélése szerint jelen ügyben valójában az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata szerinti előállítási ok forgott fenn, mivel a panaszos (a társaságában levő többi személlyel együtt) végül eleget tett az igazolásra vonatkozó rendőri felszólításnak. Ez alapján pedig az előállításnak három konjunktív feltétele van: egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti a szabálysértés gyanúját, meghatározott személyhez (személyek csoportjához) célzott rendőri felszólítás ezen magatartás abbahagyására és ezen jogsértő magatartás továbbfolytatása a felszólítást követően. Bármely feltétel hiánya az előállítás jogszerűtlenségének megállapítását vonja maga után.

A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel először azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerült-e valamely szabálysértés elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely

folytatása esetén elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A rendőrség az előállítást megalapozó szabálysértésként a Szabs. tv. 216. §-a szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenséget jelölte meg. A törvényhely (1) bekezdése szerint az követi el a szabálysértést, aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik.

A rendőrségi jelentés szerint a panaszos csak többszöri felszólítás után igazolta magát, illetve a neki feltett kérdésekre nem válaszolt.

b) A 2014. augusztus 13-án történt előállítás tekintetében a rendőrségi iratok egyezően azt tartalmazzák, hogy az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata alapján foganatosították a rendőrök.

Az első aznapi kiérkezés alkalmával közölték a rendőrök, ha a magánlaksértést továbbfolytatja a panaszos – azaz a panaszos édesanyját nem engedik be a lakásába –, a szabálysértés továbbfolytatása miatt előállítják. Az ügyelet utasítására, az ismételt rendőrségi bejelentés miatt, ugyanazon okból kifolyólag a rendőröknek ismét meg kellett jelenni a helyszínen.

A Testület mind az augusztus 12-ei, mind pedig a 13-ai előállítás tekintetében utal az alábbiakra. Ha a rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (jelen esetben szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga. A Testület ugyanakkor hangsúlyozza: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos elkövette-e a Szabs. tv. 216. §-a, illetve 166. §-a szerinti szabálysértést vagy sem, csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésre álló adatok alapján a rendőrök gondolhatták-e azt, hogy a panaszossal szemben felmerül a szabálysértés elkövetésének gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a szabálysértési eljárás azt állapítja meg, hogy a panaszos nem követett el szabálysértést vagy annak elkövetése nem bizonyítható.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján úgy ítélte meg, hogy **mindkét esetben az előállításhoz szükséges feltételek fennálltak, az intézkedés kellő jogalap birtokában történt.**

A Testület ugyanakkor megjegyzi az előállítás oka kapcsán is, hogy nagyfokú automatizmus tapasztalható a törvényhelyek megjelölésével kapcsolatban. Tekintettel arra, hogy a panaszos a 2014. augusztus 12-ei rendőri intézkedés kapcsán kifejezetten említette beadványában, hogy a rendőrök azt közölték az előállítás okaként, hogy a panaszos magánlaksértést követett el, holott valójában az előállítás oka más volt, és a rendőrségi iratok is eltérő indokot rögzítettek, **a Testület megállapítja, hogy az előállítás okának nem megfelelő megjelölése miatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

5) Tekintettel arra, hogy a 33. § (2) bekezdése alapján foganatosított előállítások esetén a jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe utalta az előállítás szükségességéről való döntést, ezért a Testületnek a jogalap fennállásakor is vizsgálnia kell, hogy az előállítás megfelel-e az arányosság követelményének.

A fentebb ismertetett arányosság követelménye szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A panaszos előállítására mindkét napon azért került sor, mert a panaszos szabálysértést (első nap a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenséget, második napon a magánlakásértést) a felszólítás ellenére továbbfolytatta.

A Testület a körülményeket úgy értékelte, hogy a panaszos igazoltatása nem vezetett eredményre, a panaszos magatartása (a rendőri felszólításnak nem tett eleget) miatt szükséges volt a rendőrkapitányságra való előállítása.

5) Mivel az előállítás Testület által jogszerűnek ítélt oka szabálysértés abbahagyásra irányuló felszólítás utáni folytatása volt, azt kell értékelni, hogy ez az előállítási cél (a szabálysértés folytatásának megszakítása) milyen tartamú előállítást tesz szükségessé.

Az előállítás időtartamával kapcsolatban az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése azt tartalmazza, hogy a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

A Testület álláspontja szerint a felszólítás ellenére folytatott szabálysértés megszakítására a lehető legrövidebb tartamú előállítás is elégséges, hiszen a szabadságától megfosztott személy már a hatósághoz való beszállítása során sincs abban a helyzetben, hogy a jogsértő magatartást folytassa. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulója alapján foganatosított előállítások legfeljebb addig tarthatnak, amíg az előállítással kapcsolatos és a szabálysértési eljárás megindításához szükséges dokumentációt az előállítás helyszínén a rendőrség felveszi, ezt követően az ilyen alapon előállított személyek szabadon bocsátásának van helye. Ezt az időtartamot hosszabbíthatja, ha az érintett személy meghallgatása szükséges.

Jelen ügyben a panaszos előállítása 2014. augusztus 12-én 19 óra 40 perctől 23 óráig tartott. Ezen idő alatt történt meg a panaszos beszállítása a rendőrkapitányság épületébe (ennek időtartamát nem tüntették fel a rendőrségi iratokban), átvizsgálása, a mentőszolgálat által végzett orvosi vizsgálat (22 óra 40 perctől) és a meghallgatása.

A 2014. augusztus 13-án foganatosított előállítás aznap 21 óra 45 perctől másnap 0 óra 5 percgig tartott. Ezen idő alatt történt meg a panaszos beszállítása a rendőrkapitányság épületébe (ennek időtartamát nem tüntették fel a rendőrségi iratokban), átvizsgálása, a mentőszolgálat által végzett orvosi vizsgálat (23 óra 40 perctől).

A Testület nem találta egyik esetben sem aránytalannak a rendőrség mérlegelés alapján meghozott, a panaszos előállítása mellett szóló döntését.

Összefoglalóan a Testület álláspontja szerint a panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján mindkét esetben fennállt, amelynek foganatosításáról való döntés az Rtv. 15. §-a alapján időtartamukat tekintve arányosnak is tekinthető. Ez alapján a panaszos személyes szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség. A Testület az előállítás oka közlésének megtörténte tekintetében ugyanakkor a fentiek alapján megállapította, hogy azzal sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos igazoltatása és ruházatának átvizsgálása mindkét napon jogszerűen történt. A panaszos előállítása mindkét napon szintén indokoltan történt, az arányosság követelményének szem előtt tartásával. A panaszossal szembeni bilincs alkalmazás jogszerű és indokolt volt mindkét esetben. Az előállítási ok nem megfelelő megjelölése és dokumentálása miatt ugyanakkor sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A jogsérelem mértéke azonban – a konkrét panaszügy összes körülménye alapján, figyelemmel a rendőri intézkedések indokoltságára, jogszerűségére és az arányosság követelményének megfelelésére – összességében nem éri el azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozná.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2015. május 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag